

**ПОПОВИЧ О. В.,**

orcid.org/0000-0002-6778-4714

кандидат юридичних наук, доцент,  
доцент кафедри загальнотеоретичної  
юриспруденції та прав людини  
(Чернівецький навчально-науковий  
юридичний інститут Національного  
університету «Одеська юридична  
академія»)

**ГЛЕВЧУК В. М.,**

orcid.org/0009-0006-8445-8757

студентка I курсу магістратури  
(Чернівецький навчально-науковий  
юридичний інститут Національного  
університету «Одеська юридична  
академія»)

**УДК 343.35:343.9:340.12****DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.6.51>**

### **НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА ЯК КОНСТИТУТИВНА ОЗНАКА СКЛАДУ КОРУПЦІЙНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ**

У статті здійснено комплексний аналіз неправомірної вигоди як конститутивної ознаки складу корупційного кримінального правопорушення. Обґрунтовується, що ефективність кримінально-правової протидії корупції безпосередньо залежить від точності визначення предмета посягання, який у сучасних умовах виходить за межі традиційної матеріальної форми і охоплює значно ширший спектр благ, здатних впливати на службову поведінку. Дослідження присвячене розкриттю юридичної природи неправомірної вигоди, аналізу її матеріальних і нематеріальних форм, а також з'ясуванню критеріїв її відмежування від правомірних заохочень і подарунків.

Доводиться, що заміна терміна «хабар» на конструкцію «неправомірної вигоди» відображає концептуальний зсув у кримінально-правовому регулюванні, зумовлений вимогами міжнародних антикорупційних актів і потребою врахування нових механізмів впливу на службову діяльність. Показано, що матеріалістичний підхід, властивий попередній моделі криміналізації, є недостатнім для охоплення сучасних форм корупції, значна частина яких реалізується через нематеріальні або соціально опосередковані стимули.

Особливу увагу приділено проблемам правозастосування, пов'язаним із доведенням нематеріальної вигоди та визначенням її кримінально значимих характеристик. Констатується, що домінування кількісного критерію («розмір» вигоди) не узгоджується з якісною природою багатьох проявів корупційного впливу, що потребує нормативного перегляду та посилення функціонального підходу. Аргументується, що в основі кваліфікації мають перебувати не вартість блага, а характер дій службової особи, спрямованість впливу та зв'язок із виконанням її владних повноважень.

Окремо розглядається феномен цифрових активів як нової форми неправомірної вигоди, що поєднує нематеріальний характер із наявністю ринкової



вартості та високим корупційним потенціалом. Підкреслюється необхідність нормативного уточнення моменту отримання вигоди у цифровому середовищі та запровадження спеціальних підходів до її кримінально-правової оцінки.

Зроблено висновок, що сучасна доктрина та судова практика поступово переходять до змістовно-функціональної моделі оцінки корупційних діянь, у межах якої визначальним є не форма вигоди, а її вплив на зміст, характер і спрямованість службових рішень. Такий підхід забезпечує узгодженість кримінально-правового регулювання з міжнародними стандартами та дозволяє адекватно реагувати на нові форми корупційних проявів.

**Ключові слова:** *неправомірна вигода, корупційне кримінальне правопорушення, нематеріальна вигода, кримінально-правова кваліфікація, службова особа, цифрові активи, кримінально-правова оцінка, корупційні ризики, склад кримінального правопорушення, ознаки складу кримінального правопорушення.*

### **Popovych O. V., Hlevchuk V. M. Undue advantage as a constitutive element of the corpus delicti of corruption-related criminal offenses**

The article provides a comprehensive analysis of undue advantage as a constitutive element of the corpus delicti of corruption-related criminal offenses. It is substantiated that the effectiveness of criminal-law counteraction to corruption directly depends on the accuracy of defining the object of encroachment, which under modern conditions extends beyond the traditional material form and encompasses a much broader range of benefits capable of influencing the official conduct. The study focuses on revealing the legal nature of undue advantage, examining its material and intangible forms, and identifying the criteria for distinguishing it from lawful incentives and gifts.

It is argued that the replacement of the term “bribe” with the concept of “undue advantage” reflects a conceptual shift in criminal-law regulation, driven by the requirements of international anti-corruption instruments and the need to account for new mechanisms of influence on official activity. The analysis demonstrates that the materialistic approach characteristic of the previous criminalization model is insufficient to cover contemporary forms of corruption, many of which are manifested through intangible or socially mediated stimuli.

Particular attention is paid to the challenges of legal application associated with proving intangible advantages and determining their criminally relevant characteristics. It is noted that the dominance of the quantitative criterion (“amount” of advantage) does not correspond to the qualitative nature of many manifestations of corrupt influence, which necessitates regulatory revision and the strengthening of a functional approach. The article argues that the basis for qualification should lie not in the value of the benefit, but in the nature of the official’s actions, the direction of influence, and the connection to the exercise of public authority.

The phenomenon of digital assets is examined as a new form of undue advantage that combines an intangible nature with market value and significant corruption potential. The need for legislative clarification of the moment of receipt of such advantages in the digital environment and the development of specific approaches to their criminal-law assessment is emphasized.

The study concludes that modern doctrine and judicial practice are gradually shifting toward a substantive and functional model of assessing corruption-related conduct, wherein the decisive element is not the form of the advantage but its impact on the content, nature, and direction of official decision-making. Such an approach ensures alignment of criminal-law regulation with international standards and enables an adequate response to new forms of corruption.



**Key words:** *undue advantage, corruption-related criminal offense, intangible benefit, criminal-law qualification, official (public official), digital assets, criminal-law assessment, corruption risks, elements of a criminal offense, features (characteristics) of the elements of a criminal offense.*

**Вступ.** Корупційні кримінальні правопорушення становлять один із найнебезпечніших та найбільш деструктивних проявів девіантної поведінки у сфері публічної влади, оскільки їх вчинення підриває довіру до державних інституцій, спотворює механізми реалізації владних повноважень та порушує засади справедливості й рівності перед законом. Ефективність протидії таким посяганням безпосередньо залежить від коректності кримінально-правової кваліфікації, ключовим елементом якої є встановлення предмета посягання – неправомірної вигоди, що має характер визначальної, конститутивної ознаки складу корупційного кримінального правопорушення.

У зв'язку з цим особливої актуальності набуває правильне розуміння сутності неправомірної вигоди як феномену, здатного багатоаспектно впливати на службову діяльність.

Незважаючи на існування легального визначення неправомірної вигоди (зокрема у ст. 368 Кримінального кодексу України (далі – КК України) [1] та ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» [2]), її зміст, межі та критерії відмежування від правомірних форм заохочення залишаються дискусійними у доктрині кримінального права. Додаткові труднощі зумовлені багатогранністю проявів неправомірної вигоди – матеріальних і нематеріальних, прямих і опосередкованих, що ускладнює доведення факту її існування, встановлення способу надання та визначення розміру. Власне ця багатовимірність детермінує методологічну складність визначення неправомірної вигоди й потребує поглибленого аналізу критеріїв її кримінально-правової ідентифікації.

Наявні розбіжності у підходах до тлумачення цієї ознаки в судовій практиці спричиняють істотні проблеми правозастосування, що може призводити як до необґрунтованого притягнення осіб до кримінальної відповідальності, так і до безпідставного її уникнення. Таким чином, актуалізується потреба в поглибленому теоретико-прикладному осмисленні неправомірної вигоди як конститутивної ознаки складу корупційного кримінального правопорушення, уточненні її сутнісних характеристик і виробленні єдиних, узгоджених підходів до її правового визначення. Особливої уваги потребує аналіз функціональної спрямованості вигоди, що дозволяє оцінити не лише її форму, а й вплив на характер реалізації компетенцій службовою особою.

**Постановка завдання.** Метою дослідження є послідовний і всебічний аналіз неправомірної вигоди як обов'язкової ознаки складу корупційного кримінального правопорушення, з'ясування її юридичної природи, основних форм прояву та критеріїв відмежування від правомірних благ і заохочень. У межах поставленої мети увага зосереджується на уточненні змісту предмета корупційних кримінальних правопорушень, виявленні типових труднощів тлумачення та кваліфікації діянь, пов'язаних із одержанням чи наданням неправомірної вигоди.

При цьому для забезпечення цілісності дослідження важливо розкрити внутрішній зв'язок між нормативною дефініцією та її практичним проявом, що неможливо без урахування матеріальних, нематеріальних і змішаних форм неправомірної вигоди.

Дослідження також передбачає узагальнення існуючих доктринальних підходів, співвіднесення їх із чинним законодавством та практикою його застосування, а також формування практично орієнтованих пропозицій, спрямованих на підвищення ефективності протидії корупційним кримінальним правопорушенням.

Така постановка завдання дозволяє сформувати інтегровану модель розуміння неправомірної вигоди, що забезпечує єдність теоретичної та практичної площин.

**Стан опрацювання проблематики.** Питання кримінально-правової характеристики корупційних кримінальних правопорушень та природи неправомірної вигоди перебувають у фокусі наукової уваги багатьох дослідників. У працях С. Р. Тагієва, О. А. Пушкаря, О. С. Бондаренка, В. А. Дюрдя, М. Б. Желика, О. М. Таркана, Ю. О. Чернега, О. О. Дудорова,



П. П. Андрушка, К. П. Задоя, В. М. Киричка, М. І. Мельника, В. І. Тютюгіної, М. І. Хавронюка, Н. М. Ярмиш, І. Я. Мікші, Ю. Ю. Сивопляса та інших ґрунтовно розроблено питання сутності, видів і ознак корупційних кримінальних правопорушень, визначення службових осіб, механізмів одержання неправомірної вигоди, а також меж кримінальної відповідальності.

Водночас аналіз наукових позицій свідчить про фрагментарність та неоднорідність підходів, що ускладнює вироблення єдиного, доктринального уявлення про категорію неправомірної вигоди як конститутивну ознаку складу корупційного кримінального правопорушення.

Водночас відсутність єдності у тлумаченні поняття неправомірної вигоди, а також невизначеність критеріїв її кваліфікації у різних складах корупційних кримінальних правопорушень зумовлюють наукову й практичну потребу подальших досліджень. Саме ці аспекти обумовлюють актуальність обраної теми й необхідність її поглибленого аналізу у межах сучасної доктрини кримінального права України.

У цьому контексті особливо важливим постає узагальнення доктринальних підходів через їх співвіднесення з еволюцією законодавчої термінології та зміною міжнародних стандартів у зазначеній сфері.

**Результати дослідження.** Трансформація понятійного апарату корупційного законодавства України, яка відбувалася протягом останніх десятиліть, відображає глибинні зміни у підходах держави до криміналізації корупційних проявів. Цей процес не був суто термінологічним оновленням, а становив системне переосмислення теоретичних засад кримінально-правової оцінки корупційних діянь, що зумовило необхідність перегляду традиційних підходів.

Заміна категорії «хабар», що тривалий час функціонував у межах радянської та пострадянської кримінально-правової парадигми, конструкцією «неправомірної вигоди» засвідчила не лише потребу в модернізації термінології, а й переорієнтацію законодавця на стандарти, закріплені міжнародними антикорупційними актами. На доктринальному рівні відповідна еволюція була зумовлена усвідомленням методологічної обмеженості матеріалістичного, вузького тлумачення предмета корупційного кримінального правопорушення, яке неспроможне охопити сучасні форми неправомірного впливу на службову діяльність.

Категорія «хабар» традиційно обмежувалася матеріальними благами, що передаються із корисливою метою, водночас не охоплюючи численних нематеріальних форм впливу, що мають не менший корупційний потенціал. Такий підхід істотно суперечив вимогам Кримінальної конвенції Ради Європи 1999 р. [3], Конвенції ООН проти корупції 2003 р. [4] та рекомендаціям GRECO, в яких корупційна поведінка трактується крізь призму її здатності впливати на об'єктивність, неупередженість і законність функціонування публічної служби. Саме ця обставина зумовила запровадження в українське законодавство конструкції «неправомірної вигоди», яка була нормативно закріплена у 2013 році та змінила парадигму кримінально-правового розуміння корупційного впливу. Фактично законодавець визнав, що корупційна мотивація може формуватися через будь-які блага, здатні трансформувати службову поведінку, незалежно від їх матеріального характеру.

У цьому контексті показовими є й спостереження практикуючих юристів, зроблені вже після законодавчих змін 2013 року: зокрема, Мікша І. Я. звертав увагу на те, що судова практика певний час тлумачила поняття «неправомірної вигоди» надто звужено, інколи не охоплюючи випадків отримання вигоди нематеріального характеру, що створювало ризики формування хибного уявлення про допустимість таких дій [5, с. 161–162]. Саме такі проблемні аспекти правозастосування додатково підтвердили необхідність переосмислення. З огляду на це очевидним стало, що доктринальна й правозастосовна площини мають бути узгоджені шляхом переорієнтації правової оцінки з матеріального критерію на функціональний.

Подальший розвиток науки кримінального права свідчить, що зміна понятійної бази не була суто номінативною. Сивопляс Й. обґрунтовано підкреслює, що заміна терміну «хабар» на «неправомірну вигоду» відображає концептуальну зміну розуміння предмета корупційного злочину, оскільки нове поняття охоплює як матеріальні (кошти, майно, майнові



права), так і нематеріальні блага (пільги, переваги, послуги, інші нематеріальні активи), на відміну від традиційного «хабаря», який мав виключно матеріальний характер [6, с. 197]. У цьому контексті ключовим є розуміння того, що «вигода» функціонує як нормативно-оціночна категорія, яка відображає не лише зміст отриманого блага, а насамперед його вплив на об'єктивність та неупередженість службових рішень.

Зміст категорії «неправомірної вигоди» не може бути зведений до механічного розширення переліку можливих благ, що можуть передаватися або одержуватися службовою особою. Кримінально-правове вчення розглядає її як багаторівневий феномен, що поєднує у собі матеріальні й нематеріальні компоненти та характеризується функціональною спрямованістю на викривлення службової діяльності. Ключовим у цьому сенсі є відхід від матеріалістичної моделі визначення предмета корупційного кримінального правопорушення до моделі функціональної, у центрі якої перебуває не форма вигоди, а її вплив на зміст, характер або результати службових рішень. Таким чином, у центрі кримінально-правової оцінки опиняється не економічна цінність вигоди, а її поведінковий ефект, що дозволяє виявити навіть ті прояви корупційного впливу, які не мають матеріального еквівалента.

У теоретичному вимірі категорія «вигода» розглядається як позитивний результат, перевага або полегшення, що створює для суб'єкта сприятливіші умови порівняно з іншими учасниками правовідносин, що включає у себе як матеріальні активи, так і переваги соціального, організаційного, інформаційного або процедурного характеру. У сфері антикорупційного регулювання поняття вигоди трактується максимально широко: будь-який благовимірний вплив, здатний схилити службову особу до певної поведінки, розглядається як потенційно корупційний, незалежно від того, чи має він майнове вираження [7, с. 296]. Така інтерпретація дає змогу охопити ті форми корупційного впливу, які набувають нематеріального, символічного або соціально опосередкованого характеру. Через це вигода постає не стільки матеріальним об'єктом, скільки юридичним маркером, що дозволяє фіксувати приховані або непрямі способи впливу на службові рішення.

Закон України «Про запобігання корупції» [2] закріплює дефініцію «неправомірної вигоди» як комплексної правової конструкції, до якої належать кошти, майно, пільги, привілеї, послуги та інші блага, одержані без законного підґрунтя. Визначальною ознакою виступає не форма блага, а його здатність створювати залежність чи впливати на прийняття рішень службовою особою. Саме у цій ознаці проходить межа між неправомірною вигодою та таким правовим явищем, як «подарунок»: останній не передбачає очікування дії у відповідь, тоді як неправомірна вигода завжди передбачає корисливу зустрічність, що формує корупційну мотивацію.

Отже, правова природа неправомірної вигоди полягає у трансформації службової поведінки під впливом приватного інтересу. Її суспільна небезпека полягає не у факті передачі певного блага, а у викривленні механізму прийняття рішень, що порушує належну неупередженість та підриває публічну службу.

Матеріальна форма неправомірної вигоди, що включає грошові кошти, речі, майнові права, активи чи платні послуги, є найбільш очевидною й піддається точній кількісній оцінці. Саме тому законодавець запроваджує порогові показники для її кваліфікації (значний, великий, особливо великий розмір), що дозволяє диференціювати кримінальну відповідальність та встановити пропорційний зв'язок між обсягом неправомірного впливу та ступенем суспільної небезпеки діяння. Матеріальний вимір є лише частиною змісту неправомірної вигоди. І хоча саме він отримав найповніше нормативне закріплення, динаміка соціальних і технологічних змін у сфері корупції зумовлює втрату ним домінуючого значення.

Набагато менш очевидно, але не менш суспільно небезпечною є нематеріальна форма неправомірної вигоди. Саме вона, відповідно до сучасних досліджень, становить значну частину латентних корупційних діянь. Віднесення до нематеріальної форми таких благ, як сприяння у кар'єрному рості, забезпечення участі у конкурсних чи тендерних процедурах на преференційних умовах, уникнення юридичної відповідальності, доступ до інформаційних



ресурсів, неформальне лобіювання чи репутаційні бонуси, зумовлене їхньою здатністю формувати не менший корупційний ефект, ніж матеріальні вигоди. Судова практика підтверджує, що нематеріальна вигода може становити предмет кримінального правопорушення, однак її доказування є значно складнішим через відсутність матеріальних слідів, прихований характер надання та одержання, а також залежність від суб'єктивних оцінок. Така форма вигоди потребує значно складніших методів доказування, що зумовлює необхідність розроблення криміналістичних алгоритмів, орієнтованих на виявлення поведінкових і мотиваційних ознак корупційного впливу.

Попри прогресивність інституціоналізації категорії «неправомірна вигода» у кримінальному законодавстві України, слід констатувати наявність дисбалансу між якісною природою нематеріальної вигоди та кількісними критеріями її кримінально-правової кваліфікації. Зважаючи на те, що диференціація кримінальної відповідальності здійснюється залежно від розміру неправомірної вигоди (значний, великий, особливо великий), формується так звана «пастка оцінки»: нематеріальні блага, такі як позитивне висвітлення у ЗМІ, сприяння кар'єрному просуванню чи умисне невжиття заходів реагування – не піддаються точній грошовій оцінці. Таким чином, застосування суто вартісного (математичного) критерію до оцінки нематеріальної неправомірної вигоди є методологічно хибною. У науковому сенсі ця проблема свідчить про розрив між якісною природою нематеріальних форм вигоди та кількісною логікою кримінально-правової диференціації, що вимагає нормативного коригування.

Важливими кроками на шляху до удосконалення нормативно-правового регулювання неправомірної вигоди як конститутивної ознаки корупційних кримінальних правопорушень є уточнення законодавчих підходів до її нематеріальних форм, які не піддаються точній грошовій оцінці, оскільки кваліфікуючою ознакою має виступати не «розмір», а «характер вчинюваних дій» або «статус службової особи», що відображає реальний вплив на об'єкт охорони. Така реконструкція критеріїв дозволила б уніфікувати підходи до оцінки традиційних і нетрадиційних форм вигоди, забезпечивши більш адекватне охоплення корупційних механізмів.

Крім того, розвиваючи концепцію трансформації предмета корупційного кримінального правопорушення, слід констатувати необхідність виходу за межі традиційної дихотомії «матеріальне/нематеріальне» та виокремлення окремої категорії – цифрових активів. Криптовалюти, NFT-токени, доступ до закритих цифрових ресурсів формально належать до нематеріальних благ, однак характеризуються чіткою ринковою вартістю, високою ліквідністю та здатністю до швидкої конвертації. У сучасному цифровому середовищі такі активи дедалі частіше використовуються у корупційних схемах, що вимагає нормативного переосмислення їх статусу з урахуванням їх «гібридної» правової природи.

Ігнорування специфіки віртуальних активів формує правозастосовну прогалину, яка уможливує уникнення відповідальності за корупційні дії у цифровому середовищі. У цьому контексті поняття «неправомірна вигода» потребує додаткової нормативної конкретизації, зокрема щодо моменту завершення складу корупційного кримінального правопорушення при передачі криптоактивів. З погляду кримінального права це питання має принципове значення, оскільки момент отримання цифрової вигоди не завжди збігається із моментом набуття фактичного контролю над матеріальним активом.

У складі злочинів, передбачених статтями 368, 368-3 та 368-4 КК України [1], неправомірна вигода виступає системоутворюючим елементом, який визначає об'єктивну сторону відповідних діянь. При цьому розмежування між зазначеними складами здійснюється за критерієм суб'єкта: службова особа юридичної особи публічного права, службова особа юридичної особи приватного права чи особа, яка надає публічні послуги. Незмінним залишається функціональний зв'язок між вигодою і службовою діяльністю: саме він визначає наявність корупційного інтересу та протиправності поведінки. Цей зв'язок може набувати як прямого характеру (очікуване вчинення певної дії), так і опосередкованого (формування лояльності, толерування порушень тощо). Таким чином, функціональна природа вигоди



дозволяє говорити про неї як про універсальний маркер корупційності незалежно від формально-правового статусу суб'єкта.

Сучасна судова практика відіграє важливу роль у конкретизації ознак неправомірної вигоди. Правові позиції Верховного Суду демонструють тенденцію до розширеного тлумачення корупційних проявів, орієнтованого не стільки на формальну природу вигоди, скільки її вплив на зміст службових рішень. У справі № 404/8115/20 [8] колегія суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду (далі – ККС ВС) сформулювала важливий висновок щодо вимагання неправомірної вигоди: усвідомлення надавачем корупційного характеру дії є необхідною передумовою для кваліфікації вимагання; за його відсутності поведінка службової особи може бути неправомірною, але не охоплюється ознакою вимагання. В іншому рішенні – постанові Об'єднаної палати ККС ВС від 10.02.2025 у справі № 757/11969/18-к [9] – підкреслено, що відповідальність за зловживання владою (ст. 364 КК України) не залежить від того, чи була третя особа, в інтересах якої діяла службова особа, обізнана або причетна до отримання неправомірної вигоди. Такий підхід відображає концептуальний зсув: центром кримінально-правової оцінки стає порушення публічного інтересу, а не характер домовленостей між суб'єктами. Це засвідчує поступове утвердження змістовно-функціональної моделі оцінки корупційних діянь, що є значним кроком у напрямі доктринальної узгодженості та передбачуваності правозастосування.

**Висновки.** Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна стверджувати, що еволюція категорії «неправомірна вигода» від традиційно матеріалістичного розуміння до сучасної функціонально-змістовної моделі стала принциповим зрушенням у розвитку вітчизняного кримінального права. Така трансформація забезпечила здатність правового регулювання охоплювати як матеріальні, так і нематеріальні, опосередковані та цифрові форми корупційного впливу, що відповідає міжнародним стандартам і реальним механізмам формування корупційних залежностей.

Визначальним для характеристики неправомірної вигоди постає не стільки вид чи вартість отриманого блага, скільки його вплив на зміст, характер і спрямованість службових рішень. Саме поведінковий та функціональний критерії дозволяють адекватно ідентифікувати корупційний інтерес у ситуації, коли неправомірний вплив не має грошового еквівалента і проявляється у прихованих або опосередкованих формах. Виявлений дисбаланс між якісною природою нематеріальної вигоди та кількісною логікою кримінально-правової диференціації засвідчує необхідність подальшого вдосконалення підходів до кваліфікації та перегляду відповідних критеріїв.

Поступове утвердження змістовно-функціональної моделі оцінки корупційних діянь, у межах якої центром кримінально-правової реакції виступає порушення публічного інтересу та спотворення механізмів реалізації владних повноважень, незалежно від форми чи матеріального виміру вигоди, свідчить про послідовне зближення правозастосовної практики з сучасними доктринальними орієнтирами.

У підсумку категорія «неправомірна вигода» повинна розглядатися як динамічна кримінально-правова конструкція, ефективність якої залежить від здатності законодавства та правозастосовних органів своєчасно реагувати на нові форми корупційних проявів, зумовлені розвитком технологій і зміною соціальних процесів. Подальше удосконалення цієї конструкції, уніфікація критеріїв її оцінки та поглиблення функціонального підходу становлять перспективні напрями розвитку антикорупційної доктрини й практики.

#### Список використаних джерел:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131. URL: <https://surl.li/bxolkc> (дата звернення 18.11.2025 р.).
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056. URL: <https://surl.li/lybqbo> (дата звернення 25.11.2025 р.).



3. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) : підписана 27.01.1999 р. ; ратифікована Україною 18.10.2006 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 47-48. Ст. 497. URL: <https://surl.li/kmolas> (дата звернення 25.11.2025 р.).

4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції : підписана 31.10.2003 р. ; ратифікована Україною 18.10.2006 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 49. Ст. 496. URL: <https://surl.li/zjapnx> (дата звернення 25.11.2025 р.).

5. Мікша Я. І. Предмет злочину складів злочинів прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди (ч. 1 ст. 368 та ч. 2 ст. 368 КК України). *Закарпатські правові читання* : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів (25–27 квітня 2014 року., м. Ужгород) / за заг. ред. В.І. Смоланки, М.В. Оніщука, Я.В. Лазура, О.Я. Рогача, І.М. Полюжина; відп. за вип.: Я.В. Лазур, І.М. Полюжин. Ужгород : Вид-во УжНУ «Говерла», 2014. Т. 3. С. 158–164.

6. Сивопляс Є. Неправомірна вигода як предмет корупційних злочинів в КК України». *KELM (Knowledge, Education, Law, and Management)*. 2016. № 13. С. 195–207.

7. Колб О.Г., Пушкар О.А., Свобода Іво. Сучасні доктринальні підходи, що стосуються кримінальної відповідальності за прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 294–297.

8. Постанова колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 15.10.2024 у справі № 404/8115/20 (провадження № 51-3116км24). URL: <https://surl.li/hnvilc> (дата звернення 25.11.2025 р.).

9. Постанова Об'єднаної палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 10.02.2025 у справі № 757/11969/18-к. URL: <https://salo.li/0b628ba> (дата звернення 25.11.2025 р.).

Дата першого надходження рукопису до видання: 27.11.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 15.12.2025

Дата публікації: 31.12.2025

